

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувача ступеня доктора філософії **Константиюк Світлани Юріївни** на тему «М'яка сила» як інструмент безпекової політики в умовах сучасних глобальних викликів та загроз: на прикладі США»

052 «Політологія»

1. Обґрунтування вибору теми дослідження та її зв'язок із планами наукових робіт Університету.

Актуальність теми зумовлена необхідністю ґрунтовного осмислення специфіки несилового впливу актора-держави в добу постбіполярності, що характеризується інтернаціоналізацією та гібридизацією безпекових викликів і загроз. У контексті кризи сучасного світового порядку «м'яка сила» постає як ресурс міжнародної суб'єктності, інструмент забезпечення стійкості держави та механізм захисту національних інтересів у глобальному середовищі. Аналіз політики «м'якої сили» США як одного з провідних світових акторів створює цінну аналітичну та методологічну основу для порівняння, адаптації та інтерпретації подібних практик іншими державами.

Дослідження виконано в межах комплексної програми науково-дослідних робіт кафедри міжнародних відносин та суспільних комунікацій Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича «Міжнародно-політичні відносини: процеси, тенденції, актори / International and Political Relations: Processes, Trends, Actors» (номер державної реєстрації – 0122U2000058).

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є аналіз еволюції використання «м'якої сили» США в рамках захисту інтересів національної безпеки в постбіполярну добу. З огляду на визначену мету, можна сформулювати наступні завдання дослідження:

- сформувати теоретико-концептуальну базу та операціоналізувати феномен «м'якої сили» в рамках реалізації політики національної безпеки держави;

- з'ясувати основні контексти до дослідження «м'якої сили» як безпекового засобу, а також виокремити стратегії поведінки акторів у використанні «м'якої сили» в рамках захисту безпекових інтересів;

- дослідити сутність сучасної «м'якої сили» США в рамках реалізації її безпекової політики, а також інституційні засади її реалізації в постбіполярну епоху;

- проаналізувати основні безпекові документи США щодо наявності в них тих чи інших аспектів політики «м'якої сили»;

- простежити особливості використання «м'якої сили» США щодо основних суперників на міжнародній арені, а саме КНР та РФ, а також щодо найближчого союзника-партнера – ФРН;

- відстежити основні тенденції розуміння США «м'якої сили» в безпековій інфраструктурі держави, а також надати оцінку ефективності «м'якої сили» США як зовнішньополітичному інструменту впливу.

Об'єкт дослідження: система національної безпеки США в постбіполярний період.

Предмет дослідження: «м'яка сила» як інструмент безпекової політики США в умовах глобальних викликів та загроз.

Методи дослідження. Дослідження «м'якої сили» в контексті політики національної безпеки здійснюється з використанням міждисциплінарного та комплексного підходу, що враховує політичні, соціальні, культурні та економічні фактори. Для аналізу акторів міжнародних відносин застосовується «агрегативний» підхід, який розрізняє заявника, реципієнта та конкурента, а також структурно-функціональний та системний підходи, що дозволяють оцінити ресурси, інструменти та взаємозв'язки компонентів

«м'якої сили» у цілісній стратегії держави. Емпірично дослідження базується на контент-аналізі стратегій національної безпеки США, кейс-стаді та SWOT-аналізі для оцінки сильних і слабких сторін, можливостей та загроз у реалізації МС щодо конкретних міжнародних акторів. Використовуються також загальнонаукові методи дедукції та індукції для перевірки теоретичних положень і виявлення закономірностей у практичних прикладах, а інституційний підхід дає змогу оцінити роль державних і неурядових структур у реалізації політики МС.

2. Формулювання наукового завдання, нове розв'язання якого отримано в дисертації.

Основним науковим завданням дисертації є комплексне дослідження феномену «м'якої сили» як інструменту захисту національних інтересів у політиці безпеки держави, зокрема США, через аналіз її концептуальних основ, інституційних механізмів, стратегій застосування та ефективності в контексті постбіполярної доби, а також розробку диференційованої системи безпекових функцій і типології стратегій держав-акторів у сфері «м'якого» впливу.

3. Наукові положення, розроблені особисто дисертантом, та їх новизна.

Основні результати наукового дослідження містять новітні для вітчизняної науки теоретико-концептуальні та практичні щодо використання ресурсів та інструментів «м'якої сили» в захисті безпекових інтересів держави на прикладі США.

Вперше:

- обґрунтовано комплекс концептуальних рамок дослідження політики «м'якої сили» як інструменту захисту безпекових інтересів держави;

- запропоновано диференційовану систему безпекових функцій «м'якої сили» та публічної дипломатії;

- розроблено типологію стратегій держав-акторів у використанні «м'якої сили» в безпековому вимірі;

- комплексно досліджено ефективність, можливості та ризики використання політики «м'якої сили» США у постбіполярний період щодо акторів-суперників та союзників.

Уточнені:

- місце та роль «м'якої сили» в системі політики національної безпеки США;

- зміст «м'якої сили» США як механізму зовнішньополітичного впливу в добу постбіполярності;

- ефективність методів контент-аналізу, кейс-стаді та SWOT-аналізу у дослідженні безпекових функцій «м'якої сили»;

- диференційовані підходи США до інформаційно-психологічного впливу в рамках застосування політики «м'якої сили».

Набуло подальшого розвитку:

- теоретико-концептуальне розуміння засобів, механізмів та процесів у політиці «м'якої сили» в захисті національних інтересів;

- розуміння таких інструментів «м'якої сили», які мають на меті дестабілізацію акторів-суперників (таких як «negative watch», сек'юритизація, негативна «м'яка сила», маскуваня «м'якої сили»);

- обґрунтування ролі й місця «м'якої сили» в умовах інформаційно-психологічних та когнітивних війн;

- вивчення еволюції практичних засад політики «м'якої сили» США в умовах викликів постбіполярної доби, її переваг та недоліків, а також перспектив і можливостей удосконалення в умовах сучасних викликів та загроз;

- дослідження дій США щодо акторів-суперників у сфері політики «м'якої сили», а також її практик з метою легітимізації зовнішньополітичної діяльності та збереження довіри серед акторів-союзників.

4. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються.

Обґрунтованість наукових положень дисертаційної роботи Константинок С. Ю. визначається правильністю та коректністю постановки мети і конкретних задач дослідження, використанням належного методологічного інструментарію дисертаційної роботи, репрезентативністю джерельної бази, яка є доволі широкою, різноплановою та інформаційно насиченою. Коректність термінологічного апарату та концептуальних узагальнень підтверджується опрацюванням значного масиву джерельної бази: стратегій національної безпеки США, ухвалених у різні роки досліджуваного періоду, аналітичних документів урядових інституцій, матеріалів міжнародних організацій, праць провідних дослідників у галузі теорії міжнародних відносин та публічної дипломатії. У дисертації містяться повні та детально доведені наукові результати, які опубліковані у 7 наукових працях.

5. Рівень теоретичної підготовки здобувача, його особистий внесок у розв'язання конкретного наукового завдання. Рівень обізнаності здобувача з результатами наукових досліджень інших учених.

Здобувач показав високий рівень теоретичної підготовки. Здобувачем запропоновано комплекс концептуальних рамок дослідження політики «м'якої сили» як інструменту захисту безпекових інтересів держави, а також диференційовану систему безпекових функцій «м'якої сили» та публічної дипломатії. Окрім цього, дисертаційне дослідження Константинок С.Ю. пропонує типологію стратегій держав-акторів у використанні «м'якої сили» в безпековому вимірі. Здобувач продемонстрував високий рівень обізнаності з

працями та науковими дослідженнями представників західної та вітчизняної політичної науки за темою дисертації.

6. Наукове та практичне значення роботи.

Кваліфікаційна наукова праця Константинок С.Ю. має значну наукову та практичну цінність. Отримані дисертанткою науково-практичні результати дозволяють значно доповнити вітчизняний науковий доробок з питань форм, методів та функцій політики «м'якої сили», а також зроблять свій внесок у розуміння необхідності та варіаціях її застосування залежно від зовнішньополітичних та безпекових цілей держави. Вкрай важливим це дослідження буде в контексті сучасних подій в Україні, адже побудова якісної стратегії «м'якої сили» України як стратегічного інструменту є безперечно актуальною в захисті безпекових інтересів в умовах російсько-української війни та, окрім цього, є допоміжним фактором для розуміння перспектив і можливостей євроатлантичної інтеграції. Практичні висновки та рекомендації можуть бути використані широким колом суб'єктів: органами державної влади та посадовими особами, які формують та реалізують державну політику у сферах публічної та культурної дипломатії, міжнародними та вітчизняними недержавними організаціями, що здійснюють дослідження, аналіз, моніторинг, спостереження процесів і явищ, які вивчаються в дисертаційній роботі; закладами вищої освіти та науковими установами в процесі викладання навчальних дисциплін.

7. Повнота викладу матеріалів дисертації у публікаціях та особистий внесок здобувача.

Результати дисертаційного дослідження Константинок С. Ю., відповідно до п. 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами,

внесеними згідно з Постановою КМУ № 507 від 03.05.2024 р.), висвітлено в 5 статтях в наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, 1 статті, яка опублікована в журналі, проіндексованому в наукометричній базі Scopus, а також у 1 публікації яка додатково відображає наукові результати дисертації. Окрім того, було видано сім матеріалів доповідей, включених до семи збірників науково-практичних конференцій.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

Наукові праці у виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України:

1. Константинюк С. Американська масова культура як глобальний інструмент впливу. *Медіафорум: аналітика, прогнози, інформаційний менеджмент*. 2022. Вип. 11. С. 219-234.
2. Константинюк С. Державна культурна політика як елемент політики безпеки: досвід України (2014-2022 рр.). *Історико-політичні проблеми сучасного світу*. 2023. Т. 47. С. 219-227.
3. Константинюк С. Сучасні теоретико-концептуальні підходи до дослідження «м'якої сили». *Історико-політичні проблеми сучасного світу*. 2024. Т. 49. С. 98-111.
4. Константинюк С. Роль «м'якої сили» в контексті сучасного ідеологічного протистояння КНР та США. *Літопис Волині*. 2025. № 32. С. 195-201.
5. Konstantynyuk S. From Defense to Offense: Security Functions of the Country's Soft Power. *International Relations, Public Communications and Regional Studies*. 2025. No. 2 (22). P. 19-28.

Наукові праці у виданнях, проіндексованих у наукометричній базі даних Scopus:

6. Makuch-Fedorkova I., Konstantynyuk S. Soft Power as a Strategy for Safeguarding State Security Interests: Ontological Foundations and Research Approaches. *Codrul Cosminului*. 2024. Vol. 30, No. 2. P. 498-510.

Внесок авторів: **Константинюк С. Ю.**: розробка контекстуальних рамок дослідження «м'якої сили» в рамках реалізації політики національної безпеки та основних стратегій використання «м'якої сили» з метою захисту безпекових інтересів актором-заявником; внесок Макух-Федоркової І.І.: висвітлення місця та ролі «м'якої сили» в захисті безпекових інтересів держави.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

7. Константинюк С. Сутність феномену істернізації як альтернативи американізації в умовах глобального культурного простору. *Актуальні проблеми зовнішньої політики України: матеріали XVI Між. наук.-практ. конф.*, м. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 25 листопада 2022. С. 63-65.

8. Константинюк С. Особливості вимірювання результатів застосування «м'якої сили» (за таксономією Г. Онезорге). *Розвиток політичної науки: європейські практики та національні перспективи: матеріали XIII Міжнар. наук. конф.*, м. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 15 червня 2023. С. 50-53.

9. Константинюк С. Проблемні теоретико-методологічні аспекти дослідження «м'якої сили». *Актуальні проблеми зовнішньої політики України: матеріали XVII Міжнар. наук.-практ. конф. студентів та молодих вчених*, м. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 30 листопада 2023 р. С. 213-216.

10. Константинюк С. Основні виклики формування ефективної культурної дипломатії України. *Відновлення України. Історичний досвід та перспективи після перемоги: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.*, Київ:

Київський національний університет ім. Т. Шевченка, 31 березня 2023. С. 69-72.

11. Konstantynyuk S. Education and Science Diplomacy as an Instrument of Soft Power: The National Security Dimensions. *Trends and Perspectives of the Development of Science and Education in Globalization: International Scientific and Practical Conference*, Valencia, Spain, July 16-19, 2024. P. 203-205.

12. Константинюк С. «М'яка сила» як елемент реалізації політики національної безпеки: диференційний підхід до розподілу функцій великих та малих держав. *Формат розвитку відносин України та Європейського Союзу в контексті Російсько-української війни, виборчих процесів та прав національних меншин: матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. конф., м. Ужгород, 4-5 жовтня 2024. С. 96-98.*

13. Константинюк С. Безпеківі функції внутрішньої публічної дипломатії. *Актуальні проблеми зовнішньої політики України: матеріали XVIII Міжнародної наук.-практ. конф. студентів та молодих вчених, м. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 8 листопада 2024. С. 149-152.*

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації:

14. Konstantynyuk S. Between Soft and Hard Power: The Essence of Public Diplomacy as a Security Tool. *Ante Portas – Security Studies*. 2024. No. 21. P. 49-65.

Аналіз наукових праць здобувача, зазначених ним у списку опублікованих праць за темою дисертації, дає достатні підстави для висновку про те, що оприлюднені роботи повністю та адекватно відображають основні положення і висновки дослідження. На підставі вивчення тексту дисертації здобувача, його наукових праць та Експертного висновку результатів перевірки на академічний плагіат (перевірку здійснено в антиплагіатній

системі Turnitin, показник схожості з джерелами з Інтернету склав 1%) встановлено, що дисертаційна робота виконана самостійно, текст дисертації не містить плагіату, а дисертація відповідає вимогам академічної доброчесності.

8. Апробація матеріалів дисертації.

Результати дисертаційного дослідження були відображені в доповідях на всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях: XVI Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми зовнішньої політики України» (м. Чернівці, 2022), XVII Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми зовнішньої політики України» (м. Чернівці, 2023 р.), XIII Міжнародна наукова конференція «Розвиток політичної науки: європейські практики та національні перспективи» (м. Чернівці, 15 червня 2023 р.), Міжнародна наукова конференція «Відновлення України. Історичний досвід та перспективи після перемоги» (м. Київ, 31 березня 2023 р.), Міжнародна науково-практична конференція «Тенденції та перспективи розвитку науки та освіти в умовах глобалізації» (Валенсія, 16-19 липня 2024 р.), IX Міжнародна науково-практична конференція «Формат розвитку відносин України та Європейського Союзу в контексті Російсько-української війни, виборчих процесів та прав національних меншин» (м. Ужгород, 04-05 жовтня 2024 р.), XVIII Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми зовнішньої політики України» (м. Чернівці, 8 листопада 2024 р.).

9. Оцінка мови і стилю дисертації.

Текст дисертації Константинюк Світлани «М'яка сила» як інструмент безпекової політики в умовах сучасних глобальних викликів та загроз: на прикладі США» підготовлений науковим стилем, державною мовою. Наукові положення, висновки та рекомендації викладені чітко, ясно, просто, переконливо, що забезпечує доступність та легкість сприйняття. Структура

роботи складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

10. Відповідність змісту дисертації спеціальності з відповідної галузі знань, з якої вона подається до захисту.

За своїм фаховим спрямуванням, науковою новизною і практичною значимістю дисертація Константинок С. Ю. відповідає змісту спеціальності 052 Політологія з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки. Здобувачем повністю виконано освітню та наукову складову освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії.

11. Дотримання нормативних вимог щодо оформлення дисертації.

Дисертація Константинок Світлани «М'яка сила» як інструмент безпекової політики в умовах сучасних глобальних викликів та загроз: на прикладі США», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 052 Політологія, відповідає всім вимогам, встановленим Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженим Постановою КМУ від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ № 507 від 03.05.2024 р.), Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим Наказом МОН України від 12.01.2017 р. № 40.

12. Рекомендація дисертації до захисту.

Дисертаційна робота Константинок Світлани Юріївни «М'яка сила» як інструмент безпекової політики в умовах сучасних глобальних викликів та загроз: на прикладі США», на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 052 Політологія, за її актуальністю, науково теоретичним рівнем, новизною постановки та розв'язанням проблем, практичним значенням одержаних результатів відповідає вимогам пунктів 6-9 «Порядку присудження ступеня

доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ № 507 від 03.05.2024 р.).

За результатами публічної презентації та обговорення дисертації на засіданні кафедри міжнародних відносин та суспільних комунікацій факультету історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича протокол № 7 від 11 грудня 2025 року дисертацію Світлани Юріївни Константинюк «М'яка сила» як інструмент безпекової політики в умовах сучасних глобальних викликів та загроз: на прикладі США», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 052 «Політологія», рекомендовано до захисту в разовій спеціалізованій раді за відповідною спеціальністю.

Голова засідання

Завідувач кафедри міжнародних відносин та суспільних комунікацій

Чернівецького національного університету

імені Юрія Федьковича

доктор політичних наук

Віталій МАКАР

